

Kolið í Hvalba skal goymast til ringar tíðir

Fjöllini skulu ikki holast út, bara tí havnarmenn hava brent seg av eini fjarhitaskipan

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tankin at flyta kol úr Hvalba til Havnar at brenna í brennistøðini er líka ørut, sum at flyta rusk úr Týsklandi til Havnar.

Sigur Manne Næs í Hvalba.

Hann var formaður fyri kolinum í eini 10 ár frá miðskeiðis í sekstírunum, men hann hevur altíð havt livandi áhuga fyri kolagrevstrinum og gongdini í kolinum, eisini síðan hann fór frá.

Ikki í órøkt

Manne Næs heldur lítið um hugskotið at flyta kol norður til Havnar at brenna í brennistøðini á Hjallda.

– Kolið liggur væl og her skal tað liggja í friði at hava til at taka, sigur hann í eini viðmerking til Sosialin.

Hann sigur, at tað almenna rindar nakrar krónur fyri at hava kolaarbeiðið gangandi, men hann metir stuðulin meira sum eitt tiltak fyri at hava holið opið og fyri at halda alt í góðum standi, heldur enn stuðul til at hava eina vinnu gangandi.

– Vit sóu, hvussu tað gekst í Rangabotni, sigur hann, har góvust teir at høgga mestsum av tilvild. Meiningin var alla tíðina at byrja aftur, men teir komu ongantíð so langt.

– Avleiðingin var, at alt fall í órøkt, bæði minur, am-

boð og útgerð. Myndugleikarnir vilja ikki at tað sama skal henda í Hvalba, tí lata teir stuðul til kolagrevstur.

– Í dag er kolagrevstur eingin uppgáva sum so. Endamálið við stuðlinum er at hava nøkur fólk í arbeiði, so alt ikki fellur í órøkt. Um teir einki kol finga út, hevði tað ikki verið øðrvísi.

– Tað er nevniliga drúgv og kostnaðarmikið at taka eina minnu, sum er rapað, upp aftur, sigur Manne Næs.

Liggur væl

Manne Næs sigur, at kolið í Hvalba skal liggja í friði at hava til at taka, tekur onkur kreppa seg upp einferð í tíðini, tað veri see oliu-

kreppa, hertilig búskaparkreppa, ella um kriggj tekur seg upp onkustaðni, so vit ikki fáa olju, ella um oljan snøgt sagt verður uppi.

– Ikki talan um at tað skal flytast norðureftir. Fjöllini skulu ikki holast út, bara tí havnarfólk eru komin í rasshaft av eini fjarhitaskipan, sigur Manne Næs. Taka slíkar ætlanir seg upp, verður uttan íva »stoppari« settur fyri tí.

Ov dyrt

Hann roknar heldur ikki við, at landsins myndugleikar fara at loyva slíkum.

– Nøkur verulig kolavinna verður ikki í Hvalba,

uttan stórar ilögur. Skal nakkað spyrjast burtúr, skal tað verða veruligur ídnaður og tað er ikki grundarlag fyri ilögum sum hesum.

Hann heldur, at skal kolavinna verða í Suðuroynni, verður tað helst í Vatnsdali, tí tað hellir tann vegin. So skal berghol gerast eystur í Vatnsdal.

Men so heldur hann skemtandi fyri afturat: Ikki tí, tað kundi eg saktans gingið inn fyri, tí eg eigi haga í Vatnsdali og tað hevði verið munandi lættari at fingið slaktið heim, var berghol, heldur Manne Næs.

Hugsanin at gera álvara

– Kolið í Hvalba skal liggja í friði at hava til at taka, tekur oljukreppa, ella búskaparlig kreppa seg upp, ella um oljan bara verður uppi, sigur Manne Næs

av kolavinnu í Hvalba hevur javnan verið frammi, men tað er ongantíð vordíð til meira enn prat, m.a. tí oljan gjørdist vanlig.

Heldur kol úr Hvalba enn týskan lort

Áki Bertholdsen

Innflutningurin av týskum ruski til Havnar at brenna er ikki eitt umhvørvismál, sum so.

– Hetta er ein spurningur um at útvega brennistøðini brenni til fjarhitaskipanina.

Knút Nolsøe í Havn heldur, at tað er eingin grund at kalla málið fyri annað enn tað er.

– Tað er ikki ein spurningur um at hjálpa týskarum at sleppa av við ruskið.

– Tað er heldur ikki ein spurningur um at sleppa av við øskuna úr Føroyum.

Knút Nolsøe sigur, at sjálvandi eru nógvar umhvørvisspurningar tengdir at málinum um at flyta inn rusk at brenna, men tað var ikki hetta, sum dreiv verkið.

– Støðan er tann, at brennistøðin á Hjallda hevur ov lítið rusk at brenna til at fíðra fjarhitaverkið.

Við øðrum orðum er tað húsbrenni, vit hava brúk fyri.

Kolið í Hvalba

Knút sigur, at hann í hesum

sambandi ikki kann lata vera við at hugsa um kolið í Hvalba.

Milliónir tons av koli liggja í fjøllunum í norðaru helvt í Suðuroy.

Kundi tað ikki verið eitt hugskot at fírt kol norður til brennistøðina at brenna, er brennitíð so átrókandi.

Knút Nolsøe legur dent á, at hetta er ikki eitt uppskot hann hevur kannað búskapin í og enn minni viðurskiptini annars.

– Hetta er bara ein tanki, tey, sum verða, kunnu arbeiða víðari við, ella lata fara, sigur hann.

Hann vísir t.d. á, at spurningurin átti at verið kannaður um tað ikki hevði loyst seg at høgt kol í Suðuroy og fírt tað norðurum, heldur enn at flutt rusk úr Týsklandi.

– Tað skapar arbeiðsplass í Føroyum, sigur hann og reit fíggarliga loysir tað seg kanska eisini.

Hann vísir t.d. á, at tosað verður so nógv um at tey, sum fáa als, skulu „aktiverast“, men hvar eru arbeiðsplassini til, spyr hann.

Hann heldur, at tað enn tá kann hugast at tað loysti

seg hjá tí almenna at spjæla eitt sindur til av fíggarligum stuðli.

Hann leggur somuleiðis afturat, at er neyðugt við amboðum, hevur landsverkføðingurin borimaskinur, sum helst kunnu brúkast.

Aftur í høvdið

Knút Nolsøe er kendur umhvørvissverji. M.a. minnst vit hann sum íðnan luttakara í orðaskiftinum um dioxin-vandan, tá ið brennistøðirnar skuldu byggjast og vit minnst hann frá orðaskiftinum um dálking frá ali-

brúkum.

Knút heldur, at tað er spæla við krút at hugsa um at flyta rusk inn at brenna.

– Hvussu kunnu vit verja okkum í samband við Dounreay og onnur um-

hvørvismál, vit stríðast við, tá ið onnur afturfyri fáa høvi at briksla okkum, at vit innflyta týskan lort at brenna?, spyr hann.

Í Hvalba eru milliónir tons av koli. Høvði tað ikki verið eitt hugskot at flyta tey til Havnar at brenna, spyr Knút Nolsøe

sosialurin

– títt blað, les tað!

